

Motion till riksdagen

1990/91:Ub82

av Inga-Britt Johansson m.fl. (s)

med anledning av prop. 1990/91:90 En god livsmiljö

Under de senaste årtiondena har medvetenheten om miljöförstörelsen ökat dramatiskt bland allmänheten. Rent vatten och oförstörda marker, ren luft och hälsosam mat är viktigt för alla människor. Lösningar på miljöproblemen är av yttersta vikt i dagens samhälle och dessa lösningar måste baseras på mångdisciplinär kunskap och korrekt information.

I Göteborg har genomförts flera försök att komma tillrätta med stadens miljöproblem, bl.a. det uppmärksammade Miljöprojekt Göteborg. Utöver konkreta miljöförbättringar resulterade det i en påtaglig aktivering och utveckling av kunskap inom regionen. För kommunen och hela regionen är det mycket angeläget att dessa långsiktiga effekter tillvaratas och att kunskapen kan samordnas och vidareutvecklas i långsiktiga former.

Ett kraftfullt initiativ i denna riktning, som kan få utomordentligt stor betydelse för regionens kommuner och näringsliv, togs 1989 då stadens tekniska högskola och universitet skapade en gemensam miljövetenskaplig sektion. Vi anser att denna verksamhet måste ges bästa tänkbara förutsättningar och få ett väsentligt större ekonomiskt stöd än vad som anvisats i 1990 års forskningspolitiska proposition samt i den nu presenterade miljöpolitiska propositionen.

Den nya miljövetenskapliga sektionen har bildats inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten vid Göteborgs universitet och den tekniska fakulteten vid Chalmers tekniska högskola. Syftet är, att inom miljöområdet främja långsiktig forskning inom väldefinierade problemområden, att organisera och genomföra grund- och forskarutbildning samt att förse samhälle och allmänhet med information och service. Stommen i verksamheten har högskolan och universiteten helt i linje med regeringens intentioner skapat med egna resurser.

Över hundra forskare i Göteborg arbetar idag med miljöforskning inom sina basämnen. Många av dessa forskare är knutna till ett eller flera programområden som inrättats för att koordinera existerande miljörelaterad verksamhet och underlätta kontakterna mellan allmänhet, politiker, massmedia och forskarna. För närvarande pågår forskning inom följande sex programområden:

Forskningsområdet omfattar förhållandet mellan staden och infrastrukturen med inriktning på de tekniska försörjningssystemen och deras relation till bebyggelse och markanvändning samt metoder för stadsutvecklingens miljöanpassning.

Materialflöden – samhällets ämnesomsättning

Forskningsområdet omfattar råvaru-, produkt- och restprodukthantering med sikte på slutande av samhälleliga kretslopp.

Energi – förbränning – trafik

Forskningsområdet är mycket omfattande och kan inriktas mot utveckling av ny miljövänlig energiteknik, mot analys av miljöeffekter från trafik- och energisystem samt mot studier av förbränningsprocessernas optimering med avseende på begränsning av miljöstörande utsläpp.

Ekotoxikologi och genetisk variabilitet

Ekotoxikologins forskningsområde rör förekomst, spridning, omsättning och effekter av antropogena gifter i miljön. Det kan antingen inriktas mot att detektera skador i miljön och identifiera orsakssammanhang och/eller mot att förutsäga effekter av antropogena gifter.

Luftföroreningar

Forskningsområdet omfattar luftföroreningarnas källor, spridning, fördelning, atmosfärskemiska omvandlingar och omsättning samt effekter på material, hälsa och i det terrestra ekosystemet.

Akvatisk miljövetenskap

Forskningsområdet omfattar transport, förekomstformer och effekter av toxiska eller eutrofierande ämnen samt metoder för planering, styrning och övervakning av miljökvalitet i akvatisk miljö.

Goteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola är de första högskolor i Sverige som erbjuder forskarutbildning i miljövetenskap. De båda högskolorna kommer även att erbjuda grundutbildning på tredje- och fjärdeårsnivå. Målet är att ge miljövetenskapliga kurser som vidareutvecklar den kunskap eleven har från sina två års högskolestudier. Om antalet utländska studenter är tillräckligt stort kommer kurserna att ges på engelska.

I den anslagsframställan som under vintern 1990 inlämnades till de båda fakulteterna underströk miljösektionen det angelägna i att inrätta professurer och andra tjänster inom miljöområdet. Detta är nödvändigt för att såväl forskningssom undervisningsansvar skall kunna tas på permanent basis. För närvarande råder stor flyktfara för de personer som har kompetens inom miljöområdet.

Medel till inrättande av 1 professor per år och fakultet bör ställas till GU:s och CTH:s förfogande. Dessa medel bör kunna inrymmas inom redan beslu-

tade åtgärder inom miljöområdet. Exempelvis faller ämnet Materialflöden – samhällets ämnesomsättning inom avfallsområdet till vilket 87 milj. kr. avsattes i 1990 års forskningsproposition.

Mot. 1990/91
Ub82

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av professurer vid Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet.

Stockholm den 11 mars 1991

Inga-Britt Johansson (s)

Doris Håvik (s)

Torgny Larsson (s)

Anneli Hulthén (s)

Sten Östlund (s)

Marianne Carlström (s)